

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon Droit.

Dit blad verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is f 5.00; voor de buitensteden franco p. p. f 6.00. Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseren aan het Bureau van de Tijd.

MAANDAG 18 JANUARIJ.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen f 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bevendien 35 cents zegelrecht betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 16 Januarij.

De moord-aanslag te Parijs.

Wie het niet bij 't vernemen van de gruweldaad? Wat een ander overleg, wat een gruwzaam plan en wat eene koelbloedige wreedaardigheid in de uitvoering? Voorwaar, de verlichting onzer eeuw heeft kinderen gebaard, die barbaren zijn; maar wie begrijpt dat?

Wij danken God uit de diepte van ons hart, dat de misdad. bij de offers die zij vroeg, niet den Keizer noch de Keizerin getroffen heeft. Hoe weinig nogtans heeft het geschied, dat het vernielend werktuig den Franschen Keizer, en met hem den Franschen troon deed vallen! De telegrafische berichten verzekeren, dat een kogel uit het heische werktuig in den hoed van Keizer Napoleon is gedrongen. Wie heeft verhinderd, dat ditzelfde werktuig niet eenige strepen lager zich een weg baande in het gekroonde hoofd en er de beoogde verwoesting aanrigtte, indien het niet God is, die de Koningen in zijne bijzondere hoede neemt en over hen waakt?

Niemand dan Hij alleen weet wat Europa in de toekomst wacht; maar de moord-aanslag, waaraan wij de dèbèvige getuigen zijn, waarschuwt wat wij te vreezen hebben. Het is immers niet één op zich-zelf staand feit, dat wij hier bespreken, maar eene natuurlijke vrucht van den toestand, waarna wij verkeren, die zijne oorzaken en ook zijne gevolgen heeft.

Ongetwijfeld heeft de geschiedenis der eeuwen verscheidene voorbeelden geleverd van aanslagen op het leven der Koningen. Maar in het Christelijk tijdperk hebben al de eeuwen niet zoveel aanslagen voortgebracht, als onze eeuw alleen het deed. Dat zegt niets. Voorheen waren namelijk de aanslagen op een heel ander karakter, dan die nu zijn. Wij behoeven niet waren het geïsoleerd werk van een of meerdere individuen, die hunne handen bezoedelen met het bloed der gezalfden, gelijk een dief aan moord pleegt; dat is, zij waren de vrucht van een voorbijgaanden karabogt; niet de gevolgtrekking van een gansch systeem, dat men op groote schaal op de maatschappij wil toepassen.

Nooit is 't bekeefd onder de Christen volken, dat eene horde van zamenzweersers Europa heeft overdekt, met den wapenkreet in het vaandel geschreven: dat de koningsmoord de heiligste der pligten is. Dat was voor onze eeuw bewaard, als het kenmerk van hare hooggeroemde ongelovige beschaving, die op de puinhopen van het Christendom de soevereiniteit van de rede tracht te bouwen, en als middel daartoe stelselmatig den koningsmoord predikt en beoefent.

Maar het leven der Koningen is niet in handen der overlaten. Nooit is het zoo duidelijk gebleken, als in onze eeuw, dat God de Koningen op wonderlijke wijze beschermt. Noch Koning Lodewijk Filips, noch de Keizer van Oostenrijk, noch de Koning van Napels, noch Keizer Napoleon III zijn kunnen geweld worden door de moordenaars bereikt, die tegen hen waren opgeheven. God heeft ze behouden, waar, menschelijker wijze gesproken, redding onmogelijk scheen.

Vooraf spreekt het duidelijk in Lodewijk Filips, den zoon der revolutie, die door haar op den troon geplaatst, voortdurend ten mikpunt stond der koningsmoorders, aan alle gevaren ongedoerd ontkwam, en toen vallen moest. God had het beschikt, dat hij, die van de straatsteenen eene voetbank had gemaakt om den troon te beklimmen, zou worden gedwongen om langs dezelfde straatsteenen van den troon af te stijgen in dezelfde balingschap welke hij aan Karel X had veroorzaakt.

Maar daaruit blijkt dan ook tevens, dat, al beschikt God alleen over de gekroonde hoofden, Hij toch aan de revolutie haren weg laat, en de verwoestingen laat voortzetten, naar de mate waarop de maatschappij van de haar aangewezen baan afwaakt.

Waarom is in den aanslag eene les, eene niet te verwaarschuwende. Is voor 't oogenblik, God zij getoofd? en groot gevaar voor de rust van de maatschappij in Europa geweken; de oorzaken, die dat gevaar voortbrengen, blijven in volle werking, en kunnen hare krachten verduubbelen en een algemeen rampspoed ver-

haasten, als de maatschappij zich niet verheft uit den modderpoel van ongeleef en onzedelijkheid, waarin zij verzinkt.

Aangaande dezen moord-aanslag zijn nog de volgende tijdingen ontvangen:

De bijzondere Parijsche korrespondent van den *Morning-Post* meldt per telegraaf, na gedaan onderzoek op de Tuilerien, het volgende: De Keizer en de Keizerin bevinden zich volkomen wél. Het gelaat des Keizers is ligtelijk geschramp door glasscherven. Op dit oogenblik (12 ure) woont de keizerlijke familie eene plegtige mis bij, waar ook de Staatsministers tegenwoordig zijn. De zamenzweersers zijn Italianen. Vier er van zijn gearresteerd. Zij kwamen uit Engeland, en behooren tot het moordenaars-komplot. 52 personen werden gewond door de drie tegen het rijtuig gerigte projektielen, eenige van hen gevaarlijk.

Een telegram, uit Parijs afgezonden ten 1 ure 49 minuten namiddag, brengt het getal der gewonden op 60, waaronder de kontroleur der opera, een politie-beambte, en twee dames, die aan een venster gezeten waren. De gebruikte projektielen waren kogelvormig. Drie personen zijn gedood. Toen de Keizer van den schouwburg terugkeerde, waren de Boulevards geillumineerd.

De projektielen, tegen het rijtuig geslingerd, hebben een kogelvormige gedaante en bevatten slaghoeden, welke ontploffen waar zij ook neervallen. Er zijn 50 à 60 personen gekwetst. Drie Italianen zijn in hechtenis genomen. De instructie is toevertrouwd aan den heer Theihard.

De *Moniteur* van heden meldt het voorgevallene van gisteren avond op de volgende wijze: Toen HH. MM. de Keizer en de Keizerin aan de Opera waren gekomen, werden drie ontploffingen vernomen, door hofte projektielen voortgebracht. Zeer veel personen, die voor den schouwburg stonden, en daaronder behooren eenige soldaten van het keizerlijk geleide en van de parijsche garde, zijn gekwetst, en twee hunner doodelijk. De hoed van den Keizer is door een projektiel doorboord, en generaal Roguet, adjudant van Z. M. den Keizer, en die voor het rijtuig reed, heeft eene lichte verwonding in den nek gekregen; ook zijn twee lakkeijen die te voet gingen gekwetst. Een der paarden van het rijtuig van HH. MM. is gedood, en het rijtuig is door den schok der projektielen gebroken. Er zijn bevelen gegeven om verscheidene personen in hechtenis te nemen. Toen HH. MM. op de Tuilerien terug kwamen, vonden zij daar een groot aantal personen, waartoe de Engelsche gezant behoorde.

Buiten de reeds bekende feiten omtrent de krijgsvorigingen, bevatten de korrespondentien uit Indië aan de Engelsche bladen thans bijzonderheden over den toestand, die verre van gunstig is. De *Times* zegt, dat in het algemeen de berichten uit Indië gunstig zijn; maar deze meening kan alleen ingang vinden bij hen, die hun oordeel opmaken naar de orakeltaal van dat blad, en niet naar de feiten, welke de laatste maad ter kennis van het publiek heeft gebracht. In die feiten is waarlijk niet veel dat stof tot blijdschap geven kan, en de bijzonderheden, welke de brieven uit Indië er aan toevoegen, kunnen niet anders dan bekommering in Engeland te weeg brengen.

Zoo wij vertrouwen mogen hetgeen wij in sommige van die brieven lezen, zouden het niet meer uitsluitend de opgestane Sepoys zijn, welke de Engelsche generaals te bekampen hebben. De beweging heeft zich aan andere klassen der bevolking medegedeeld. Inlandsche hoofden, vroeger half, thans door de omstandigheden des oorlogs geheel onafhankelijk van het Engelsche oppergezag, verzamelen hun onderhoorigen om zich heen, en dreigen de Engelsche lagars te bezoeken. In de steden leggen velen, die reeds lang vandaant waren in het geheim de opstandelingen toegevoegd te zijn, openlijk de zacht aan den dag zich met de staatsten te

vereenigen, hetgeen des te gevaarlijker is, daar op verscheidene plaatsen het Europeesch bestuur te zwak is, om hen te ontwapenen. De onafhankelijke bergbewoners, die noch in vtogoren, noch in latere tijden door de overheerschers in Indië onder het juk waren te brengen, dalen op verscheidene plaatsen van hun bergen af. Men weet dat ook de Mahratten in beweging geraken. Overal heerschen gisting en onrust. Het land is onveilig. Als de Engelsche troepen de onlusten op deze of gene plek gedempt hebben en voortrukken, breken terstond na hun vertrek nieuwe ongeregelheden uit, en het aantal Europeesche soldaten is te gering, om alle punten te bezetten. Die vijandelijke geest der bevolking, welke zich nu overal begint te openbaren, is oorzaak dat op verscheidene plaatsen de gemeenschap verbroken is, en verklaart volkomen het feit, dat Bombay en Kalkutta geen postverbinding meer kunnen onderhouden.

De nederlaag, die generaal Wyndham door de opstandelingen van Gwalior is toegebracht, de eerste, welke de Engelschen van den kant der inlanders hebben ondervonden, kan niet anders dan een invloed op deze stemming der bevolking te weeg brengen, die voor het Europeesch bestuur zeer nadeelig is.

Wij behoeven er niet op te wijzen van hoeveel gewigt deze verschijnselen zijn. Waar is het, dat er slechts ter loops van gewaagd wordt, doch dat de vijandelijke gezindheid der inlanders veel duidelijker in het licht treedt, dan zij van den aanvang des opstands tot nu toe deed, is een onloochenbaar feit. Het is niet noodig dat die afgekeerdheid tot dadelijken overlast om geducht te worden. Zoo zij er zich slechts toe bepaalt om de doortrekkende Britsche troepen bijstand te weigeren in het vervoer der krijgsmiddelen, kunnen de gevolgen gewigtig zijn. Men weet toch, dat de Engelsche officieren van dorp tot dorp in de streken, waar zij doortrekken, gebruik maken van de trek-ossen der landlieden, en de laatsten-zelven werden menigwerf in dienst der regimenten genomen, om op een volgend station door anderen te worden afgewisseld. Die diensten werden steeds met bereidwilligheid, althans met lijdzaamheid verleend. De bevolking beschouwde ze als een verpligte last, zooals zij er zoo velen te dragen hadden jegens de overheerschers. Buitendien zou verzet niet gebaat hebben. Thans echter zou zich het geval kunnen voordoen, dat men op elk punt schermutselen moest met kwaadwillige landbewoners, om de vereischte medewerking te erlangen.

Wat nog meer bekommering wekken moet, is het bericht, dat de Mahratten het hoofd opsteken, een bericht dat eenigzins vreemd afsteekt bij een ander, volgens hetwelk Mahratsche boeren, onder de vanen van sir Colin Campbell hebben gestreden. Het kan uit dit laatste in allen geval blijken, dat de landlieden onder de Mahratten tot soldaten te gebruiken zijn, hetgeen trouwens bekend was. De oorlogen van Tippo-Sahib zijn nog zoo lang niet geteden, dat zijn volk sedert van aard veranderd zou kunnen zijn, en in die oorlogen hebben de Mahratten zich als onversaagde en beleidvolle strijders leeren kennen, al moesten zij ook ten laatste onderdoen voor het Europeesch wapengeweld. In het midden der vorige eeuw, vóór nog de Engelschen vasten voet in Indië verkregen hadden, waren reeds de Mahratten de schrik en de geesels der weeke bevolkingen van Orissa en Bengalen. Bij het Indische volk blijven voorts overleveringen lang in het geheugen. De nederlagen van Tippo-Sahib kunnen er nog niet vergeten zijn, evenmin als de moorddadige strooptogt van Hastings tegen Koolikund. Zoo de Mahratten de kans schoon zien, om het voor op de Engelschen te wreken, zullen zij niet twijfeld beproeven.

Het spreekt van zelf dat wij hier van de Mahratten spreken. De soldaten uit de Staten van Gwalior, die in Engeland hebben zich reeds lang tegen Engeland gekeerd. Zoo wij hier aan de hand van de edelste strijder van het Britsche leger, de generaal Havelock, door den dood is weggenomen, en een gaping achterlaat, welke niet gemakkelijk te vullen is — mannen toch als Havelock, vindt men niet veel — dan weten wij waarlijk niet

welke redenen den *Times* bewegen kunnen om de berigten van Indië gunstig te noemen.

Het voorgaande was geschreven, toen ons de Engelsche en Fransche bladen ter hand kwamen met nieuwe uittreksels van de brieven door de laatste mail aangebragt, alsmede een telegram aan de O.-I. Kompanjie overgeseind, die de dagteekening draagt van Bombay 24 December. In de eersten lezen wij, dat het leger van Oude, waarvan wij reeds gewag maakten, oprukte naar het Zuiden, dus niet naar Lucknow. Wij hebben reeds aangemerkt dat de versterkingstroepen naar Cawnpore bestemd, bevel hadden ontvangen te Benares te blijven, welk bevel waarschijnlijk gegeven was met het oog op de genoemde troepen van Oude. Dat deze maatregel niet overbodig was, kan uit den telegram van Bombay blijken, die meldt, dat de gemeenschap tusschen Bengalen, Cawnpore en Oude was gestremd. Bevestigd zich deze tijding, dan is generaal Campbell van zijne achterhoede afgesneden. Wij deden reeds vroeger opmerken, dat de taktiek der mutelingen op het oorlogstoonel blijken liet, dat zij zulk een afsnijding in den zin hadden. Evenwel kunnen wij het ons niet verklaren hoe uit Bombay berigten kunnen komen over den toestand in Bengalen, daar volgens de vroegere dépêche aan de O.-I. Kompanjie de gemeenschap tusschen beide prezidentschappen afgebroken was.

De aangelegenheden van Japan blijven, na de jongst bekend geworden berigten, zeer de aandacht boeijen. Naar men verzekert, zijn met de mail zeer gunstige tijdingen, nopens den staat der onderhandelingen met den Keizer van dat rijk ontvangen, welke vorst niet alleen genegen zou zijn verscheidene havens voor den handel te openen, maar ook om hinderlijke formaliteiten te doen vervallen, die tot dusverre de betrekkingen aldaar bemoeijelijkten. Dienvolgens zouden in de 15 additioneele artikelen, die met het verdrag van 30 Januarij een geheel uitmaken, eenige wijzigingen dienen te worden gebragt. Men roemt zeer de pogingen, die de Nederlandsche kommissaris te Decima, de heer Donker Curtius, in het werk blijft stellen om in den edelmoedigen geest, waarin al deze onderhandelingen van den beginne af door Nederland gevoerd zijn; onbekrompener handelsstaatkunde in Japan te doen huldigen. Het is dan ook eene voldoening voor het nationaal gevoel, die pogingen in den vreemde wel te zien schatten.

Uit Breda wordt de treurige tijding vermeld, dat nabij die stad is overleden een man, die om zijne diensten aan het vaderland in de overzeesche bezittingen bewezen, om zijne omvattende kennis, zijne vrendraagzamen geest en menschlievend karakter zich veel naam had verworven: Mr. H. G. baron Nahuys van Burgst, generaal-majoor oud-Raad van Ned. Indië, kommandeur der orde van den Ned. Leeuw, ridder der Militaire Willemsorde en van het Legioen van Eer. Den 28 Maart 1782 te Amsterdam geboren, mogt hij alzoo een zes en zeventigjarigen ouderdom bereiken.

De generaal-majoor van Meurs, minister van Oorlog legt eene voorbeeldeloze werkzaamheid aan den dag, daar Z. Exe. van des morgens vroeg tot des avonds laat, zich aan het ministerie bevindt; en, zoo de loopende geruchten zich bewaarheden, kunnen eerlang belangrijke hervormingen in ons oorlogstelsel worden te gemoet gezien. (U. Ct.)

Onlangs is in sommige nieuwsbladen melding gemaakt van eenen bevreemding wekkenden damp, welke uit een stuk gronds, onder Aarlanderveen, was bespeurd. Bij onderzoek is gebleken, dat aan dit verschijnsel niets buitengewoons is geweest, en dat de bedoelde damp, uit den veenachtigen grond opgerezen, alleen als een gevolg van de warmte van den afgeloopen zomer moet worden beschouwd.

Laatstl. Dingsdagavond is te Haarlem een persoon uit de Haarlemmer-Meer gevankelijk aangebragt, beschuldigd van zijn eigen zontje te hebben vermoord. De subst.-offic. van justitie en de regter-komm., met den klerker griffie en een deskundige, zijn derwaarts vertrokken.

Het vermoeden, dat onder de nagelaten papieren van den te Leiden overleden Franschen banneling Lagrange zou worden gevonden de acte van afstand, welke Lodewijk Philips in diens paleis zou zijn afgedwongen, is niet bevestigd. Indien dergelijk stuk in het bezit van den overledene is geweest, zal het vermoedelijk in tijde aan geestverwanten in het buitenland zijn gezonden. (H. & E.)

Z. M. heeft benoemd tot gewoon hoogleer. in de rezigel fak aan de hoogleerschool te Groninger: Mr. B. J. Grütama, en tot buitengew. hoogleer. in de Rees: als mede als konsuls erkend: H. H. Vagnel en M. Jesurun, de eerste van Mecklenburg-Schwerin te Batavia; en de tweede van de Vereenigde Staten van Amerika op Curaçao.

merend aangevoerd, 67 stapels kleine Kaas. Hooft prijs f 22.25 per 50 Ned. G., welke prijs slechts voor een enkelen stapel is besteed, de overigen allen lager. Ter markt heerschte eene flauwe stemming.

LUXEMBURG, 11 Jan. De buitengewone zitting onzer kamer is heden morgen geopend en weder gesloten. Door middel van het beschrijvingsbiljet was aan de afgevaardigden kennis gegeven, dat zij alleen tot eene buitengewone zitting werden bijeengeroepen, om de wetsontwerpen, waarover reeds beraadslaagd was, aan eene tweede stemming te onderwerpen. Aler men tot die tweede stemming over de begrootingswetten overging, nam de heer Tornaco het woord. Hij eischte de hervatting der beraadslagingen over het bekende adres aan den groothertog, en bestreed wijders het door de regering gevolgde stelsel, dat hij zelfs in strijd verklaarde met de vrijdommen, die bij de nieuwe constitutie aan het volk gewaarboigd zijn. Hij concludeerde, dat de kamer zich tot den groothertog zal wenden, ten einde verandering in dien stand van zaken te weeg gebragt worde.

De regering, waarvan slechts twee leden tegenwoordig waren, (want nog twee andere ministers zijn gedurende de discussiën onpasselijk geworden!) verklaarde, dat zij thans geen debatten over het adres kon toelaten, vooral omdat de buitengewone zitting uitsluitend was belegd om over de begrootingswetten te stemmen.

De Kamer ging daarop gedwee aan het stemmen en werden de budgetten met algemeene stemmen aangenomen.

Daarna nam de kamer echter, mede met algemeene stemmen, een voorstel aan, waarbij zij verzoekt dat ten spoedigste eene andere buitengewone zitting belegd zal worden, ten einde daarin te kunnen overgaan tot het vaststellen van een adres aan den groothertog, houdende de grieven der kamer tegen het regeringsstelsel.

(N. R. C.)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 14 Jan. Mazzini zou, volgens loopende geruchten, een nieuw manifest in Italië hebben verspreid.

— Van de bijeenroeping van den Raad van State in eene plegtige zitting, ter zake van den interest-taks wordt niet meer gesproken; het zou niet onmogelijk zijn, zooals sommigen beweerden, dat dit wetsvoorstel dat betrefende de landbouw-verzekering, in het stof der bureaux gezelschap ging houden.

— Een paar jaren geleden sprak men nu en dan van valsche handschriften; tegenwoordig schijnen er veel nagemaakte manuscripten in omloop te zijn. Onder anderen heeft iemand een getideboek gezien met gekleurde figuren en zeer fraaije versieringen in hout gebonden, het is bezaaid met wormsteken, die zijne hooge oudheid moeten bewijzen, desniettemin is dat boek het werk van een nemaker. Men weet dat te Berlijn de beroemde Lipsius en ook de heer Humboldt het offer van een Griekschen vervalscher zijn geweest, die het geduld had valsche manuscripten te vervaardigen. Men waarschuwt daarom de minnaars van die voorwerpen, nu de verkooping aanstaande zijn.

— Uit Marseille is het treurig berigt ontvangen, aangebragt door de laatste van Algerië aangekomene pakketboot, dat Gérard, de onverschrokken jager, door een leeuw verslonden zou zijn. Men vermoedt dit ten minste, en kan nog niets deswege met zekerheid melden, daar bijzonderheden ontbreken ten gevolge der onbepaalde geruchten, die uit het gebergte worden verspreid.

Men weet niet juist of Jules Gérards geweerd, of dat de leeuw zijn moedigen bestrijder, ondanks de ontvangen kogels, verwonnen heeft, of dat de hem vergezellende Arabieren, den dapperen kapitein der Spahis met den koning der dieren ziende worstelen, op goed geluk af hunne geweren hebben gelost, en den man in plaats van het dier getroffen.

Uit die onzekerheid scheidt men de hoop, dat het slechts een gerucht zij, ontstaan uit de aangeboren vrees, welke de Arabieren voor den leeuw hebben.

— Het is bekend dat de in oude Egyptische grafsteden gevonden tarwe-aren, die eeuwen daarin bewaard bleven, na in olie en water te zijn gelegd, ontkiemden en nieuwe aren voortbragten. Men heeft haaldelijk die proefneming gedaan. Onder anderen berigt de heer Guérin Meneville, in de *Comptes Rendus* (1857, No. 9) dat de heer Brocard, die vijf tarwekorrels bij minimum gevonden, in een pot zaaide, daarvan 1200 graankorrels verkreeg. In den jaare 1854 verkreeg dezelfde proefnemer van 700 gram die korrels 612 maal, en op een rij gezaaid 313 maal zoo veel. In het jaare 1855 verkreeg men 556 korrels.

— Neira-Sahib is niet, zóals algemeen beweerd wordt, in Indië de vreeslijkste vijand der Engelschen; die vijand is te Parijs in de bureaux der *Gazette de France* en heet generaal Orgoni. De brief van dien generaal,

waarin tegen het einde van Junij aanstaande de volledige verdwijning der Engelschen uit Opper-Bengale wordt aangekondigd, heeft veel bijval gevonden, uit hoofde van het vuur waarmede de soldaat-diplomaat en journalist, dien brief geschreven heeft. Alvorens men zijn voorspelling den draak te steken of er geloof aan te hechten, dient men, om dit met grond te kunnen doen, latere tijdingen af te wachten.

— De quaestie der voedingsmiddelen, zegt de *Moniteur de la Bourse* heeft de aandacht op de insekten gevestigd, en om strijd dringen de geleerden er op aan dat wij die walgelijke dieren moeten eten.

Deze roemt ons den duizendpoot, gene prijst den spinnekop aan. De heer Virlet d'Aouste spreekt met ophef van de wafeltjes, die in Mexiko gebakken worden van de eitjes der waterlus, en de heer Pouchet, professor te Rouaan, die reeds vroeger de sprinkhanen aangeraden had, spreekt nu met lof van paddengehakt maïs, van makaroni, uit de poppen van meikevers vervaardigd, alsmede van krekels en witte mieren. Pater Labat vond, zegt de *Moniteur*, de stieren van den bakkerster zeer lekker, en Smeatman, die witte mieren taartjes at, zeide dat zij naar honig en amandelen smaakten. De Kroaten, beweert genoemde geleerde verder, zijn groote liefhebbers van zijde wormen op den rooster gebraden.

— Men schrijft uit Madrid:

Al de ministers hebben hun ontslag aan de Koningin ingediend, die naar men verneemt, het heeft aangenomen. Ten gevolge van de ministeriële krisis heeft de heer Bravo Murillo, voorzitter der Cortes, de vergaderingen van dit ligchaam geschorst, tot dat het nieuwe bewind zamengesteld en bekend zal zijn.

— Het Spaansche goevernement dat, gelijk men vernomen heeft, zijne magt aan die van Frankrijk in Cochinchina zou paren, zal eenige bataljons *Tagals* van de Filippijnsche eilanden zenden, om ze ter onzer beschikking te stellen.

ENGELAND.

LONDEN, 13 Jan. Naar men verneemt heeft het goevernement aan den heer Murray te Teheran het bevel gezonden om de zaak, betreffende zijn protest tegen de benoeming van des Sjahs opvolger, te smoren.

Nog zegt men, dat Nederland genegen zou zijn zich met de Engelschen en Franschen tegen China te vereenigen, zoo niet daadwerkelijk, dan toch bij wijze van manifestatie; en dat het deswege aan die goevernementen openingen zou hebben gedaan.

— Gisteren beraadslaagde de O.-I. Kompanjie over het plan van het ministerie, dat haar het bewind over Indië dreigt te ontnemen. Zekere heer Crashway, mayor van Gateshead, stelde de overdragt der Regering in Indië van de Kompanjie op de kroon voor als gevaarlijk voor de konstitutionnele belangen, en vorderde dat men tegen die nieuwheid zich met kracht zou verzetten. De vergadering kwam tot geene beslissing en de debatten werden tot den volgenden Woensdag verdaagd.

— Onlangs heeft de engelsche kruiser *Sappho* aan de afrikaansche westkust verscheidene slavenhaalders opgebragt. Het laatste schip werd door den kruiser gedwongen op strand te loopen. In booten werd door de Engelschen de vervolging voorgezet. Ondertusschen hadden de slavenhaalders ongeveer 800 negers in zee geworpen en op het land de wijk genomen. Slechts een gedeelte der rampzalige Zwartten bereikte zwemmend den oever, de overigen verdronken. De nog aan boord van den slavenhaalders zijnde negers, ten getale van 400, werden naar Sierra Leona vervoerd, nadat het schip, waaruit men hen had bevrijd, door de Engelschen aan de vlammen was overgegeven.

— De *Leviathan* is eergisteren 20 voet vooruitgeschoven, zonder dat eenige meerdere hydraulische kracht werd aangewend. De bewegingen van het reuzenvaartuig waren daarbij zeer regelmatig en afgemeten. Gisteren werd het vaartuig weder zooveel vooruit gebragt, dat het nog maar 15 voet moest ontsagen. Er was toen reeds ongeveer 8 voet water onder de kiel, zoodat de toekomstige kapitein, de heer Harrison, met het zontje van den ingenieur Brunell voor de eerste maal onder het gejuich der werklieden, in een bootje rondom het schip kon varen.

— Men leest in het dezer dagen bekend geworden rapport van den generaal Inglis, kommandant van Lucknow, van welke moed en zelfverloochening het garnizoen en de overige Engelschen, in die stad opgesloten, blijken hebben gegeven. De woonhuizen waren niet, voor de vijandelijke kogels; gevrijwaard die door de vensters binnanvlogen, en verscheidene vrouwen doodden. Het garnizoen werd zoowel door het vijandelijk vuur als door ziekte en vermoeijenis gedund. Eindelijk telde men in de stad meer kanonnen dan manschappen. De officieren moesten soldaten-werk verrigten; zij waren ieder op zijne beurt, schildwacht, arbeider, kok, en hielpen de soldaten ter aarde bestellen. Met warmte worden in gezegd rapport de Sepoys der 13^e, 48^e en 71^e regimenten geprezen, die al de gevaren met de Engelsche soldaten gedeeld hebben. Ook zijn aan het gansche

De Speelkaarten,

die het **VERKOOPHUIS** op de Enveloppes hebben, zijn de beste Kaarten, die wij ooit gezien hebben. Wij verzoeken onze begunstigers, die er nog niet mede gespeeld hebben, ze te proberen.

Piket 17¹/₂, Ombre 20, Whist 25 Cts. Tarokkaarten zijn ook voorhanden. Boekjes en Reglementen voor Tarok- en Bostonspelen.

Dominospelen — Schaak- en Damspelen. Gezelschapsspelen, *de Weg des Levens*, *Advertentie-spel*, met koddige en zotte berigten, *Koopmansspelen*, enz.

BESTE AMERIKAANSCH OVERSCHOENEN,

warmsterke en mooie **VILTPANTOFFELS**, Waterstoven, Voetzakken, Turfmanden en Haardstellen.

Engelsche **VILTLAARSJES** of **SOKKEN** (*Traveling Socks and Slippers*) voor het gemak en warme voeten op reis, in Hôtels, Spoorwagens, Rijtuigen, enz.

Chemisch bereide Zolen van **GEMSENHAAR**, **GEZONDHEIDSZOLEN**, door Nederlandsche en Duitsche Geneesheeren aanbevolen. Ze worden in de Kous gedragen.

VERKOOPHUIS. (4023)

(4026) Een R. C. Pastoor van eene kleine gemeente, ten platte lande, verlangt ten spoedigste, eene Vrouwelijke **Diensthode**, voor Huis en Kerk. — Adres onder de letter C met franco brieven bij de Geb. VAN LANGENHUYSEN, te 's Gravenhage.

WICHTIGE ANZEIGE

en

TAUBÉ UND HARTHÖRIGE.

Seit 10 Jahren äbittire ich ein OEL wodurch Hunderte ihre Gehörsgang-fanden. Dieses OEL heilt die Taubheit falls selbige nicht angeboren, es bekämpft alle mit der Harthörigkeit verbundenen Uebel als den Ohrenschmerzen, und des Sausen und Brausen in den Ohren, und erlangen selbst ältere Personen das feinste Gehör wieder, falls keine reine Unmöglichkeiten obwalten.

Das original Flacon mit Gebrauchszettel kostet 10 Gulden, und wird jeder Auftrag den ich mir franco erbitte prompt ausgeführt.

Sonst in Preussen 1857.

(3976) Kaufmann H. BRAKELMAN.

De Zalf en Pillen van Holloway, een over-heerlijk middel voor open benen. P... M..., te Alblas-serdam, had voor zes jaren het ongeluk een been te breken; hetzelfde werd niet goed gezet en niet goed behandeld, waardoor eene open wond ontstond, en in weerwil van eene langdurige genees- en heilkundige behandeling, kon hij niet herstellen, en een vreesde dat hij levenslang zoude kraupel blijven. Vier maanden geleden begon hij de Zalf en Pillen van HOLLOWAY te gebruiken, welke spoedig zijnen toestand verbeterden en ruim twee maanden later was hij tot verhuizing van een ieder hersteld.

Doosjes Pillen à f 0.80, f 1.85, f 3.00, f 4.75; f 13.50, f 20.50.

Potjes Zalf à f 0.80, f 1.85, f 3.00, f 7.05, f 13.25, f 20.25.

Zijn op franco aanvragen à constant te bekomen bij de Heeren ADAMA, Apothekers, Utrechtschestraat, Y No. 251 en Nieuwendijk, L. No. 78, als Dépôthouders te Amsterdam; bij L. J. GROENENDORP, Dépôthouder te Utrecht; G. VERHAART, Dépôthouder te Prinsland en bij STRAATMAN, hoofd-dépôtouder te 's Bosch, alsmede te Londen Strand 244 Holloway's Establishment. (3998)

(4004) Bij Gebr. VAN LANGENHUYSEN te 's Hage, is van de pers gekomen en verzonden:

HANDBOEKJE voor de zaken der Roomsche-Katholieke Keredienst. Twaalfde Jaargang. 1856. Prijs f 1.50.

Van vroegere jaargangen zijn nog exemplaren voorhanden.

Boekhandel van P. N. VERHOEVEN te 's Bosch.

Voor f 11.00 in plaats van f 27.00.

DE WERKEN VAN DEN KANUNNIK C. VON SCHMID,

naar de laatste oorspronkelijke hoogduitsche uitgave, door J. J. VAN DER LINDE, onder toezicht van den Zeer Eerwaarden en Zeer Geleerden Heer F. J. VAN VREE (thans Bischof van Haarlem).

18 Deelen in-12.

Met Platen en Hautgravuren.

Deze Werken van den grooten Volksschrijver bevatten alles, wat uit de pen van dien waarlijk populaire man is gekomen. Gansch Europa door, zijn ze door jong en oud, door geleerden en ongeleerden met dezelfde geestdrift ontvangen, en moeilijk zal men eene Bibliotheek aantreffen, waarin de leerzame geschriften van den onovertroffen VON SCHMID niet eene eervolle plaats beslaan.

Dit, gevoegd bij de belangrijke prijsvermindering van f 27.00 op f 11.00 zal gewis een ieder, die de voortreffelijke werken nog niet bezit, aansporen om zich dezelve aan te schaffen. Er zijn nog slechts weinig **komplete** exemplaren van over, die aan de eerst aanvragenden zullen afgeleverd worden.

De twee eerste deelen worden niet afzonderlijk verkocht; de overige deelen zijn afzonderlijk verkrijgbaar voor den prijs van 75 Cents.

Deze werken zijn op aanvraag ook te bekomen bij alle Boekhandelaren des rijks.

(4027)

Bij G. B. VAN GOOR te Gouda, zien het licht de 1ste en 2de aflevering van het Prachtwerk

HET KONINGRIJK DER NEDERLANDEN

VOORGESTELD IN EENE REEKS VAN SCHILDERACHTIGE GEZIGTEN

zijner belangrijkste plaatsen, merkwaardigste steden, kerken, kasteelen en andere aanzienlijke gebouwen van vroegeren en lateren tijd, naar de natuur geteekend en in staal gegraveerd door onderscheidene kunstenaars en beschreven door J. L. TERWEN.

Het geheele werk zal komplete zijn in 46 afleveringen. — Het verschijnt te gelijker tijd in twee verschillende formaten, en wel in roijaal 4° en in roijaal 8° — Van de Prachtuitgave in roijaal 4° is elke aflevering welke, behalve den omslag, 3 keurige staalplaten benevens 8 paginaas letterdruks bevat, gesteld op f 1.20 terwijl die van de roijaal 8° uitgave, 50 Cents per aflevering is. — Het Prospectus, alsmede de 1e aflevering tot proeve van bewerking, zijn alom voorhanden.

(4008)

De Boekhandelaar C. L. VAN LANGENHUYSEN, aangezocht om een 100 exemplaren van het werk des Heeren P. P. M. ALBERDINGK THIJM, over het **Oostgothische Rijk**, onlangs bij hem gedrukt (verg. de aankondiging en beoortdeeling in de *Amstevandische Courant* van 1° Januarij 1. l.), heeft, met toestemming des schrijvers, besloten dit algemeen verkrijgbaar te stellen, door er eene 2^e vermeerderde oplage van te maken. De latijnsche bladzijden zullen evenwel daar niet bij worden gevoegd, daar die de eenheid der hollandsche verhandeling slechts zouden verstoren. De titel zal dus eenvoudig blijven:

Iets over

MAGN. AUR. CASSIODORUS SENATOR, EN ZIJNE EEUW.

Het zal ruim tien vellen druks (168 bl.) beslaan en tegen den prijs van f 1.— verkrijgbaar gesteld worden. Men wordt verzocht zijne bestelling op dit werk vóór den 15^{en} dezer te doen, bij bovengenoemden Uitgever of bij zijnen gewonen boekverkooper.

Het zal in éens doch slechts bij intekening verschijnen. En de uitgave zal geschieden zoodra het aantal intekenaars voldoende zal zijn om de noodzakelijkste kosten te bestrijden.

Dit werk levert eene proeve van de geschiedenis der 6e eeuw, ten tijde van het rijk der Oostgothen in Italië. De voornaamste personen uit dat tijdvak: Theoderik de Groote, Amalasantha, zijne voortreffelijke en beklagenswaardige dochter, Athalarik, de edelmoedige maar slecht opgevoede knaap, enz., worden daar beurtelings naast den grijzen kanselier-kloostervoeder, den christenstaatsdienaar der Ariaansche landvoogden opgevoerd. De stijl, en verdere wijze van behandeling is populair, en de noten en aantekeningen geven evenwel den historievorscher aanleiding tot velerlei nasporingen en vergelijkingen.

Het doel van den schrijver was, schoon hij zich zoodadelijk van zijn akademisch proefschrift geene lezers durfde voorspellen, toch eer voor den historienaar in 't algemeen, dan wel voor den akademischen taal- en letterkundige alleen te werken.

BERIGT.

Van het het werk: **Het Katholicismus in he-trekking met de beschaving van Europa**, door Dr. W. J. F. NULIENS, is onlangs de eerste af-deeling van het tweede deel verschenen, de tweede af-deeling, waarmede dit werk komplete is, ligt ter perse, en zal zoo spoedig eene goede uitvoering dit toelaat, het licht zien.

De gunstige bijval, die dit werk, reeds bij de ver-

schijning des eersten deels heeft mogen ondervinden, zal voorzeker niet verminderen, als het tweede deel het licht zal zien. In de eerste afdeeling daarvan, die reeds in het bezit der Intekenaars is, wordt het tijd- van de verhandeling behandeld, en ten overmaat gegeven van de gewalddadige vervolging, die de katholieke kerk in alis landen, waar de middele eeuwige zegenende, heeft moeten ondervinden. De feiten, daarin vermeld, moeten gewis iedereen Katholiek de hoogste belangstelling inboezemen, terwijl tevens het verhaal daarvan de beste tegenwoordige is tegen de *Geestelijken der Kerkvervorming en Tuferselen*, van B. ter Haar.

In de tweede afdeeling van het tweede deel worden gewichtige vraagstukken van onzen tijd besproken, ter wederlegging van de lasterlijke aanvallen van Napoleon Roussel, in diens werk: *De Katholieke en Protestant-sche Natien* enz.

Men kan alsnog tot aan de verschijning van de ter perse zijnde laatste afdeeling op dit werk intekenen bij alle boekhandelaren en bij den uitgever

VOLKS-ALMANAK,

VOOR

Nederlandsche Katholieken.

in het jaar des Heeren 1858.

BIS-EEN-GEBRACHT

J. A. ALBERDINGK THIJM,

O. EQ. S. GR. M.

Prijs 45 Cts.

De Tijdwijzer is bearbeid door den Wel-Eerw. Heer Past. van der Horst, en verrijkt met belangrijke aantekeningen wegens de hoofdfesten en mededeeling van oude Nederl. volksverlevingen.

Tot het Mengelwerk zijn bijdragen geleverd, door Dr. W. J. F. NULIENS, P. J. DUCKMAN, Prof. P. J. KORTS, J. C. A. HEZEMANS, Jonkv. M. L. DE ORTELAIN, Mevrouw. GEERTRUDA C. GEERTRUDA E. T. DEBONNE, M^{rs} Pr. VAN DUYSE, D. BONNEK, W. VAN DEN BERG, A. J. HILLENBACH, REINOLD, PAUWELS FORENSTRIJK, Prof. M. SMITS, Edw. VAN EYEN, J. POELERKE, J. WATERBROUW, Louis KERENSCH, H. SCHAFFMAN, P. en anderen.

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.